

Fundacja Wolność od Religii
Ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin
KRS: 061356560

Lublin dn. 09.09.2014

Pani Joanna Kluzik-Rostkowska
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25,
00-918 Warszawa

Szanowna Pani Minister

W związku z bardzo dużą liczbą otrzymanych e-maili i listów wpływających do Fundacji Wolność od Religii w sprawie organizacji mszy świętych w dniu rozpoczęcia roku szkolnego, a także obecności osób duchownych podczas uroczystości rozpoczęcia roku w szkole pragniemy zapytać o interpretację Ministerstwa Edukacji Narodowej o zakresie tego rodzaju praktyk.

W szkole podstawowej nr 218 w Warszawie tegoroczne rozpoczęcie roku szkolnego połączone było z odmawianiem modlitwy. Ksiądz proboszcz tutejszej parafii rzymskokatolickiej został zaproszony do wygłoszenia przemówienia, które zakończyło się modlitwą. Kiedy jeden z rodziców obecnych na uroczystości głośno zaprotestował, dyrektor szkoły zareagowała słowami, iż „może się Pan nie modlić, jeśli Pan nie chce”.

W szkole podstawowej nr 74 im. Stanisława Grońskiego w Szczecinie przy ul. Seledynowej 50 podczas uroczystości inauguracji roku szkolnego 2014/2015, po oficjalnych przemówieniach dyrektor szkoły, Prezydenta Miasta oraz innych funkcjonariuszy państwowych w obecności nauczycieli, radnych Rady Miasta oraz sejmiku wojewódzkiego, przedstawiciele Kuratorium Oświaty, rodziców, a także uczniów miało miejsce przemówienie biskupa parafii rzymskokatolickiej. Biskup w treści swojego przemówienia informował m.in. o tym, iż bóg stworzył ziemię, a następnie poprosił wszystkich zebranych, aby wstali i odmówili modlitwę „Ojcze nasz”. W swoim przemówieniu zawarł również kilkakrotnie komunikat: "Maryjo Królowo Polski módl się za nami”.

W gimnazjum Nr 1 w Luboniu msza św. na rozpoczęcie roku nie odbyła się w kościele, a w sali gimnastycznej szkoły.

Z informacji umieszczonej na stronie internetowej szkoły podstawowej w Nieporęcie wynika, iż rozpoczęcie roku szkolnego 2014/2015 odbyło się w kościele katolickim p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny mszą świętą dla wszystkich uczniów.

Według informacji umieszczonej na stronie internetowej VIII LO w Krakowie wynika, iż uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2014/2015 dla klas II oraz zajęcia obowiązkowe w dniu 1 września będą rozpoczynały się Szkolną Mszą Świętą. Według udostępnionej informacji

uczniowie oraz wychowawcy klas II powinni stawić się przed wejściem do szkoły o godz. 11.30, skąd nastąpić miało odprowadzenie klas do kościoła (na godz. 11.50).

Z informacji umieszczonej na stronie internetowej szkoły podstawowej im. Janusza Korczaka w Libertowie oraz Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Siechnicach wynika, iż uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2014/2015 odbyło się w kościele parafialnym. Po uroczystym rozpoczęciu miało miejsce rozpoczęcie roku w szkole.

Według informacji umieszczonej na stronie internetowej szkoły podstawowej im. Króla Kazimierza Wielkiego w Niepołomicach wynika, iż uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2014/2015 odbywa się o godz. 10.00 (dla klas IV-V) oraz o godz. 12.00 (dla klas I – III) w kościele parafialnym, a „po Mszy św. spotkanie na sali gimnastycznej”. Nie podano informacji, o której godzinie rozpocznie się uroczystość w szkole. Na pytania rodziców pada niejednokrotnie odpowiedź „jak ksiądz skończy mszę”.

W Zespole szkolno-przedszkolnym nr 18 we Wrocławiu rozpoczęcie roku szkolnego klas IV-VI odbyło się w kościele katolickim o godz. 9.00. Według udostępnionej informacji uczniowie oraz wychowawcy klas powinni stawić się przed wejściem do szkoły o godz. 8.45, skąd nastąpić miało „przejście klas z wychowawcami do kościoła (na godz. 9.00)”.

W Zespole Szkół Nr 4 im. Armii Krajowej, znajdującej się przy ul. Kusocińskiego 3, 70-237 w Szczecinie podczas uroczystości inauguracji roku szkolnego 2014/2015, po oficjalnych przemówieniach dyrektora szkoły miało miejsce przemówienie biskupa parafii rzymskokatolickiej. Biskup podczas swojego przemówienia zaintonował i odmówił z dużą częścią zebranych uczniów i nauczycieli modlitwę „Ojcze nasz”.

Nie wymieniamy tutaj wszystkich placówek oświatowych, w których podobne praktyki mają miejsce szanując Pani czas.

Obserwujemy jednak wyraźne naruszenia w zakresie neutralności światopoglądowej szkół, o której Pani Minister mówiła w wywiadzie prasowym udzielonym w ostatnich dniach sierpnia tego roku. Prasa informowała, iż uważa Pani, że „szkoła publiczna w Polsce na mocy konstytucji i różnych innych aktów prawnych, m.in. ustawy Karta Nauczyciela, ma być szkołą neutralną światopoglądowo”.

Ustawa o gwarancjach wolności sumienia z dnia 17 maja 1989 r. w art. 6 ust. 1 wyraźnie określa, iż **nikt nie może być dyskryminowany bądź uprzywilejowany z powodu religii lub przekonań w sprawach religii**.

Dyrektorzy szkół, do których piszemy w sprawie nieprzestrzegania zasad neutralności światopoglądowej placówek oświatowych informują nas, iż msze odbywające się na sali gimnastycznej nie naruszają praw dzieci niewierzących i nie są wyrazem uprzywilejowania uczniów i ich rodziców wyznających religię rzymskokatolicką.

W związku z powyższym zwracamy się z zapytaniem czy Ministerstwo Edukacji Narodowej może zwrócić się z oficjalnym komunikatem/prośbą skierowaną do dyrektorów szkół w Polsce, aby msze św. były organizowane przez kościoły, a informacje związane z ich

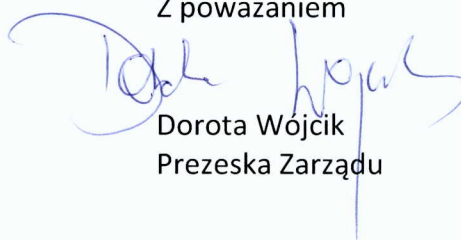
organizacją były umieszczane przez katechetów lub osoby duchowne na drzwiach wejściowych placówek lub też przekazywane na mszach w kościołach parafialnych? Komunikat mógłby również poruszać kwestię opieki nad uczniami uczestniczącymi we mszach. W opinii Fundacji opiekę nad dziećmi powinni stanowić ich rodzice, nie zaś nauczyciele, którzy nie zawsze mogą odmówić dyrekcyi wykonania tego „dobrowolnego” zobowiązania. Dowodem na to może być przytoczony poniżej fragment listu, który otrzymaliśmy od nauczyciela z jednej ze szkół:

Jestem nauczycielem w (...) Jestem wierzący, praktykujący (ale inne wyznanie niż to jedyne i słuszne o czym nikt nie wie) ale BRZYDZI mnie wiara na pokaz, egzaltowane pokazy religijności i praworządności. Jako nauczyciel - w dobie kryzysu, zwolnień, redukcji etatów, co więcej jako osoba czerpiąca wiele radości ze swojego zawodu- nie mam wyjścia. Muszę ze swoją klasą już kolejny raz brać udział w uroczystościach. Rozpoczęcie, zakończenie roku, rekolekcje, a nawet obowiązkowe szkolne wigilie oraz wielkanocne - pełne elementów religijnych. Ja nie mam wyboru, i to jest dramat. Pan Dyrektor od zmiany ustroju stał się osobą bardzo praktykującą- z naciskiem na brak słowa wierzący - i naprawdę się boję cokolwiek zgłosić. Bo gdzie miałbym? Ja człowiek dorosły, samodzielny... bezradny i ubezwłasnowolniony"

W związku z tym szkoły nie powinny organizować tzw. zbiórek uczniów przed szkołą w celu odprowadzenia ich do kościoła na mszę.

Ponadto prosimy o zajęcie stanowiska w sprawie praktyk religijnych, które odbywają się na terenie szkół jak wspomniane na początku listu modlitwy czy też organizacja mszy na salach gimnastycznych.

Z poważaniem

Dorota Wójcik
Prezeska Zarządu

Do wglądu:

- 1) Rzecznik Praw Dziecka
- 2) Rzecznik Praw Obywatelskich